

Sygn. akt IV U 430/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2017r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Alicja Romanowska**

Protokolant: sekr. sądowy Agnieszka Plata

po rozpoznaniu w dniu 27 kwietnia 2017r. w Elblągu na rozprawie

sprawy z odwołania **K. J.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.**

z dnia 30/11/2016 r. znak: (...)

o emeryturę pomostową

I. Oddala odwołanie,

II. Zasądza od ubezpieczonego na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w E. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt IV U 430 /17

UZASADNIENIE

Ubezpieczony K. J. odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. z dnia 30 listopada 2016 r., znak (...), którą odmówiono mu prawa do emerytury pomostowej z uwagi na brak udokumentowania na dzień 01.01.2009r. co najmniej 15-letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze wymienionego w ustawie z 19.12.2008r o emeryturach pomostowych.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, że po 31 grudnia 2008r wykonywał prace w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych w Przedsiębiorstwie (...) w G. jako monter instalacji (...) / załącznik nr 1 I p 36/ p ustawy oraz do 1 stycznia 1999r. przez 15 lat pracował w warunkach szczególnych ,w tym od 26 czerwca 1976r. do 31 marca 1989r w Przedsiębiorstwie (...) w G. oraz w (...) Spółce Akcyjnej w T. od 4 czerwca 1997r. do 30 kwietnia 2011r. na stanowisku montera zewnętrznych instalacji (...), a także od 30 czerwca 1989r. do 31 marca 1989r. w (...) (...) w E. na stanowisku spawacza.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. wniósł o jego oddalenie. Powołując się na art. 4 pkt 1 i art. 4 do 7 oraz art. 8 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656 z 2008r.) pozwany wskazał, że ubezpieczony nie wykazał, aby to 31 grudnia 2008r wykonywał prace w warunkach szczególnych a także nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych okresu pracy w warunkach szczególnych wymienionej w załączniku nr 1 lub nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Organ rentowy wskazał, że uznał okres od 4.06.1997r. do 31.12.1998r.(1 rok i 6 miesięcy 20 dni) jako okres pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Sąd ustalił, co następuje:

Skarżący K. J. ur. (...), w dniu 14 listopada 2016r. wystąpił do pozwanego z wnioskiem o emeryturę pomostową.

Na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku oraz znajdujących się w aktach rentowych i KP skarżącego, pozwany organ rentowy ustalił, że skarżący ukończył wiek 60 lat, wykazał okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze co najmniej 25 lat.

Decyzją z dnia 30 listopada 2016r. pozwany odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej podnosząc, że po 31 grudnia 2008r. nie prac w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy z 19.12.2008r o emeryturach pomostowych, a nadto nie wykazał on co najmniej 15 letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS lub artykułu 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

K. J. nie zgodził się z powyższą decyzją, podnosząc, że w okresie od 1 kwietnia 1977 r. do 30 września 1998 r. oraz od 1 czerwca 1999r. do 31 maja 2005 r pracował w pełnym wymiarze czasu pracy jako monter zewnętrznych sieci komunalnych tj. wykonywał pracę wymienioną w pkt 36 załącznika nr 1 do ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r o emeryturach pomostowych- prace fizyczne ciężkie w podziemnych kanałach ściekowych i tym samym spełnia wszystkie przesłanki do przyznania emerytury pomostowej.

W okresie zatrudnienia od 11 października 1973r. do 31 stycznia 1976r. ubezpieczony pracował w (...) Przedsiębiorstwie (...) w O., gdzie zajmował się wykonywaniem zewnętrznych instalacji wodociągowych, wykonywał w tym czasie również kanalizację burzową oraz studzienki. Prace wykonywane były w wykopie i polegały na łączeniu rur.

(zeznania R. Z. 00:56:51 nagrania z 27 kwietnia 2017r.)

W okresie od 26 marca 1976r. do 31 marca 1989r. ubezpieczony był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w G. na stanowisku montera kanalizacji wodno-kanalizacyjnej i brygadzysty. Firma powyższa zajmowała się budową wodociągów. Ubezpieczony montował rury instalacji w głębokich wykopach, wykonywał również prace w hydroforniach, gdzie wykonywał również prace spawalnicze.

(zeznania B. G. 00:28:06 nagrania z 27 kwietnia 2017r., zeznania M. U. 00:46:38 nagrania z 27 kwietnia 2017r.)

W okresie zatrudnienia od 30 czerwca 1989r. do 28 lutego 1993r. ubezpieczony pracował w (...) (...) na stanowisku spawacza, gdzie pracował przy spawaniu w zbiornikach rur w trakcie budowy oczyszczalni ścieków, spawane rury były umieszczone na głębokości 5-6 metrów, zbiorniki były różnej wielkości, duże miały ok. 100 m długości a małe 1,5mx1,5m.

(zeznania świadka Z. J. 00:41:52 nagrania z 27 kwietnia 2017r.)

Po 31 grudnia 2008r. (od 4 czerwca 1997r. do 30 kwietnia 2011r.) ubezpieczony pracował jako monter instalacji (...) w (...) SA w T.. W okresie powyższym praca ubezpieczonego polegała na zakładaniu nowej instalacji wodno-kanalizacyjnej oraz wymiany starej na nową. Praca polegała na montażu rur PCV w głębokich na ok.5m wykopach. Ubezpieczony wykonywał również kanały ściekowe, wykonywał także prace w studniach, które polegały na wyciągnięciu pompy i zakładaniu nowej, ubezpieczony wykonywał wówczas również prace spawalnicze w budynkach hydroforni.

(zeznania B. G. 00:28:06 nagrania z 27 kwietnia 2017r., zeznania M. U. 00:46:38 nagrania z 27 kwietnia 2017r.)
Sąd dał wiarę zeznaniom przesłuchiwany w sprawie świadkom albowiem pracowali oni z ubezpieczonym w poszczególnych zakładach, mieli wiedzę na temat prac jaką wykonywał ubezpieczony i jej warunków, nadto korespondują z wyjaśnieniami ubezpieczonego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługiwało na uwzględnienie.

Warunki nabywania prawa do emerytury pomostowej określa ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U z 2008 r. Nr 237, poz. 1656 ze zm.), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2009 r.

Podkreślić należy, że ustawa o emeryturach pomostowych zastąpiła przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS określające zasady przyznawania emerytur w niższym wieku pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach pracy lub w szczególnym charakterze nowymi regulacjami określającymi zasady nabywania wcześniejszych emerytur z tytułu tego rodzaju pracy. Najogólniej rzecz ujmując celem tej ustawy jest ograniczenie kręgu uprawnionych do emerytury z powodu pracy w szczególnych warunkach pracy lub w szczególnym charakterze do mniejszej liczby sytuacji uzasadnionych rzeczywistą koniecznością przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w których oczekiwania osób, które rozpoczęły wykonywanie takiej pracy na starych zasadach, na wcześniejsze przejście na emeryturę powinny zostać zaspokojone. Ustawa ma charakter przejściowy, ograniczając prawo do uzyskania emerytury pomostowej do osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r., które pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) rozpoczęły przed 1 stycznia 1999 r. (art. 4 pkt 5 ustawy). Jak wskazał Trybunał Konstytucyjny emerytura pomostowa ma być „pomostem między dotychczasowym systemem z licznymi możliwościami przechodzenia na emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym i nowym systemem, w którym tego typu rozwiązania będą wyjątkiem” (uzasadnienie wyroku z dnia 16 marca 2010 r., K 17/09, (...) 2010 nr 3, poz. 21). Wskazany wyżej cel ustawy realizują w najbardziej widoczny sposób jej przepisy określające przesłanki nabycia emerytury pomostowej.

Zgodnie z art. 4 cyt ustawy prawo do emerytury pomostowej, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.,
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat,
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn,
4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn,
5. przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS,
6. po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3,
7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych wynika, że jakkolwiek w świetle art. 4 pkt 2 i 5 w związku z art. 3 ust. 7 ustawy, do wymaganego przez ustawę stażu przypadającego przed dniem jej wejścia w życie, tj. przed 1 stycznia 2009 r., wlicza się okresy pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu zarówno art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy, jak i art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, to właściwego ograniczenia do zamierzonego przez ustawodawcę kręgu osób uprawnionych do emerytury pomostowej dokonuje konieczność spełnienia przesłanki z art. 4 pkt 6. Wymaganie to spełnia zasadniczą funkcję eliminacyjną, ograniczając ostatecznie prawo do emerytury pomostowej do kręgu osób wykonujących pracę kwalifikowaną jako szczególną w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

W załączniku 1 do ustawy o emeryturach pomostowych wymienia się w punkcie 36 pracę fizyczne ciężkie w podziemnych kanałach ściekowych i w punkcie 28 prace bezpośrednio przy spawaniu lukowym lub cięciu termicznym w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze z utrudnioną wentylacją (podwójne dna statków, zbiorniki, rury itp).

Faktem jest, że ubezpieczony nie przedłożył zaświadczenia wydanego w trybie art 51 cyt ustawy, zgodnie z którym płatnik składek jest zobowiązany do wystawiania zaświadczeń o okresach pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, za okresy przypadające przed dniem 1 stycznia 2009 r.

W tym miejscu wskazać należy jednak, że zaświadczenie o jakim mowa w art. 51 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. Nr 237, poz. 1656 ze zm.), służy do ustalenia tzw. faktów ubezpieczeniowych - okresów pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze przypadających przed dniem 1 stycznia 2009 r. Takie zaświadczenie stanowi podstawę do przyjęcia, że okresy pracy w nim podane są okresami pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, przy czym dla samego uzyskania uprawnienia do emerytury pomostowej istotne znaczenie ma fakt wykazania pracy w warunkach szczególnych, a nie to, czy zaświadczenie o pracy w takich warunkach wystawił płatnik składek, będący pracodawcą w rozumieniu art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, czy też nie.

W ocenie Sądu w pierwszej kolejności wyjaśnienia wymagało, czy ubezpieczony po 31 grudnia 2008r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Wskazać należy, iż ubezpieczony podnosił, iż wykonywał w tym czasie prace fizyczne ciężkie w podziemnych kanałach ściekowych. Zdaniem Sądu przeprowadzone postępowanie dowodowe nie wskazuje, iż ubezpieczony wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy na stałe tego rodzaju pracy. Prace przy montażu instalacji wodno-kanalizacyjnej nawet w głębokich wykopach nie można uznać zdaniem Sądu za pracę tożsamą z wykonywaną w podziemnych kanałach ściekowych. Kanały ściekowe to są obiekty zamknięte i praca w nich wykonywana jest w szczególnych warunkach choćby z uwagi na utrudnioną cyrkulację powietrza, natomiast praca która wykonywał ubezpieczony tj. praca montera wodno-kanalizacyjnego w głębokich wykopach, która zaliczana była zgodnie z wykazem A działem V pozycja 1 do prac w warunkach szczególnych w rozumieniu Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r nie może być kwalifikowana tożsamo jak ciężka praca fizyczna w podziemnych kanałach ściekowych. Praca ubezpieczonego w tym okresie w przeważającej części odbywała się w odkrytych kanałach i polegała na skręcaniu rur. Co prawda część prac wykonywana była w obiektach zamkniętych, gdzie ubezpieczony wykonywał prace spawalnicze, jednakże w załączniku nr.1 pod pozycją 28 do prac w szczególnych warunkach w rozumieniu ustawy pomostowej zalicza się prace przy spawaniu łukowym lub cięciu termicznych w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze z utrudnioną wentylacją(podwójne dna statków, zbiorniki, rury itp.). Tymczasem zarówno z zeznań świadków (B. G. 00:28:06 rozprawy z 27 kwietnia 2017r. jak i wyjaśnień samego ubezpieczonego 00:15:49 nagrania z rozprawy wynika, iż prace spawalnicze w części wykonywał w zbiornikach przy budowie oczyszczalni czy też w silosach czy hydroforniach, gdzie obiekty w znacznej części miały dużą objętość. Powyższe w ocenie Sądu prowadzi do konkluzji, że ubezpieczony po 31.12.2008r. nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych.

Nie mniej jednak, możliwość uzyskania emerytury pomostowej przez osoby niespełniające warunku z art. 4 pkt 6 przewiduje art. 49 ustawy według którego prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1. po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
2. spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
3. w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Przytoczony przepis zmienia wymagania konieczne do uzyskania emerytury pomostowej dla osób niespełniających warunku z art. 4 pkt 6 ustawy, zwalniając je z konieczności wykonywania po 31 grudnia 2008 r. pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy, jednakże wprowadza w to miejsce wymaganie, aby ubiegający się o rozważane świadczenie spełniał w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 2009 r.) warunek posiadania co najmniej 15 lat pracy / w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. /w wypadku ubezpieczonego jedynie 10 lat /. Warunek ten został jasno wyrażony,

wynika wprost z literalnego brzmienia art. 49 pkt 3 ustawy i jest zgodny z jej celem. W uzasadnieniu wyroku z dnia 13 marca 2012 r., II UK 164/11 Sąd Najwyższy wskazał, że w świetle tego przepisu nie ma podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, nie może być kwalifikowany jako prace w warunkach szczególnych (art. 3 ust. 1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy) w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów. Sąd Najwyższy podkreślił, powołując się na wcześniejsze orzecznictwo, że przepisy regulujące system zabezpieczenia społecznego ze względu na swoją istotę i konstrukcję podlegają wykładni ścisłej. Nie powinno się więc stosować do nich wykładni celowościowej, funkcjonalnej lub aksjologicznej w opozycji do wykładni językowej, jeżeli ta ostatnia prowadzi do jednoznacznych rezultatów interpretacyjnych. W rezultacie należy uznać, że określenie „okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3” zawarte w art. 49 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych, oznacza okres pracy wskazany w art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy bez wliczania do niego okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy emeryturach i rentach z FUS.

Należy podkreślić, iż jedynie łączne spełnienie wszystkich przesłanek uprawnia do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury. Innymi słowy nie spełnienie jednej z przesłanek wymienionych w art. 4 cytowanej ustawy pozbawia wnioskodawcę prawa do emerytury pomostowej. W szczególności wskazać należy, że sam ubezpieczony przyznał, że w okresie zatrudnienia zarówno w (...) Przedsiębiorstwie (...) w O. oraz w (...) wykonywał pracę montera instalacji wodno-kanalizacyjnej w głębokich wykopach a praca polegała na układaniu instalacji wodno-kanalizacyjnej, budowie studzienek i kanalizy burzowej tych prac o czym Sąd wspominał powyżej nie można zaliczyć do prac wykonywanych w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy pomostowej ponieważ z całą pewnością nie były to prace tożsame z ciężką pracą fizyczną w kanałach ściekowych. Ubezpieczony wykonywał w tym czasie również prace spawalnicze w silosach i hydroforniach, ale zdaniem Sądu nie można tych prac zaliczyć do prac wymienionych w pkt.28 załącznika nr.1 ustawy o emeryturach pomostowych, ponieważ zbiorniki te i silosy nie mogą być zaliczone do pomieszczeń o bardzo małej kubaturze. Nawet jeśli część tych prac wykonywana była w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze jak wywodził ubezpieczony to nie wykazał on w jakich konkretnie okresach prace takie wykonywał. Zwrócić przy tym należy uwagę, że to na ubezpieczonym ciążył ciężar wykazania, że przed 1 stycznia 1999r. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace spawalnicze tylko w wyżej wskazanych warunkach. Ubezpieczony dodatkowo wskazywał, że w trakcie pracy w (...) wykonywał prace spawalnicze w zbiornikach przy budowie oczyszczalni ścieków, sam przyznał, że zbiorniki te w części były duże oraz, że zajmował się również pracami spawalniczymi w budynkach mieszkalnych tj. spawał drzwi, parapety.

W niniejszym postępowaniu ostatecznie nie budziło wątpliwości, że K. J. przed 1.01.1999r., wykonywał prace montera instalacji (...) i spawacza w warunkach, które nie zostały wymienione w załączniku nr 1 poz. 22 ustawy o emeryturach pomostowych.

Mając na uwadze powyższe, Sąd działając na podstawie art. 477^Ω(...) k.p.c. odwołanie należało oddalić. O kosztach procesu orzeczono zgodnie z art.98 k.p.c. i 108 k.p.c. w związku z § 9 ust.5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności Radców Prawnych.